

Vittraskolorna AB
Jennie-Ann.Mattsson@academedia.se

2020-02-24

1 (16)

Dnr-SI 2019:6401

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Vittraskolorna ab

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Vittraskolorna AB avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer huvudmannens arbete inom två områden, se bilagan 1. På varje område bedöms om huvudmannen uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att myndighetens kvalitetskriterier uppfylls i Vittraskolorna AB i följande utsträckning:

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Huvudmannen gör i flera delar relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att Vittraskolorna AB ser till att utveckla sitt analysarbete avseende skillnader i pojkar och flickors trygghet på ett sådant sätt att huvudmannen finner relevanta och empiriskt belagda förklaringar till skillnader mellan könen i upplevd trygghet.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 1 juni 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6401) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 4 kap. 3, 5-7 §§, 5 kap. 3 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen gör i flera delar relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens bedömning motiveras sammanfattningsvis av att Vittraskolorna AB (Vittraskolorna) analyserar skillnader i studieresultat och trygghet mellan skolenheter på ett gediget sätt som leder till att huvudmannen kan finna relevanta förklaringar till resultatutfallet genom tydliga belägg. Bedömningen motiveras vidare av att Vittraskolorna även bedriver ett sådant analysarbete avseende skillnader mellan könen i studieresultat, men att de inte genomfört någon egentlig orsaksanalys beträffande skillnader mellan flickor och pojkar i upplevd trygghet, då de nyligen börjat samla in data som synliggör sådana skillnader.

Vittraskolorna använder olika empiriska metoder för att hitta orsaker till skillnader i studieresultat och trygghet mellan enheterna och involverar rektorer, skolpersonal, elever och vårdnadshavare i arbetet

Vittraskolorna använder sig av nyckeltalsanalyser och verksamhetsbesök för att hitta orsaker till variationer i skolenheternas studieresultat. I huvudmannens

dokumenterade kvalitetsarbete framgår att huvudmannen identifierat skillnader i studieresultat mellan skolenheterna. Bland annat anges att andelen elever med lägst betyget E i alla ämnen i årskurs 6 varierar mellan 38 och 100 procent mellan skolorna.¹ När huvudmannens skolchefer och kvalitetsansvariga i intervju ombeds förklara orsaker till denna stora variation i studieresultat framgår att huvudmannen i sitt analysarbete riktar fokus mot faktorer som huvudmannen har möjlighet att påverka, såsom skolornas varierade förutsättningar och arbetssätt. Exempelvis hänvisar de till omsättning på rektorer och lärare, behörighet i lärarkåren, undervisningens kvalitet och elevhälsans arbete som förklaringar. Möjligheten för huvudmannen att genomföra en sådan analys på ett empiriskt välgrundat sätt ges bland annat av att huvudmannen kontinuerligt sammanställer olika nyckeltal på enhetsnivå samt besöker skolenheterna. Sammanställningen av nyckeltal innefattar förutom olika studieresultat över tid även exempelvis indexvärden för elevernas upplevelse av trygghet och studiero, personalens uppfattning om rektors ledarskap, andelen lärare med pedagogisk examen och antalet åtgärdsprogram.² Besöken i verksamheterna genomförs av huvudmannens skolchefer, kvalitetsutvecklare och utvecklingsledare och syftar enligt dem själva till att samla in ytterligare underlag utifrån identifierade avvikelser i sammanställningen. Vid besök i verksamheterna används enligt skolchefer och kvalitetsansvariga bland annat intervjuer och observationer som metoder för informationsinhämtning. Ett exempel på hur huvudmannen använder dessa metoder för att analysera orsaker till studieresultat som utmärker sig ges av skolchefer och kvalitetsansvariga som berättar att de i sammanställningen av nyckeltal sett en samvariation mellan bristande studiero och sämre kunskapsresultat på Vittra Röda Stan, vilket är en skolenhet som sticker ut ifråga om låga studieresultat i relation till elevsammansättningen.³ Ett annat exempel är att huvudmannens utbildningsdirektör

¹ Vittra Kvalitetsrapport för läsåret 2018/19

² Denna sammanställning benämner huvudmannen "GRID"

³ Det så kallade "SALSA-värdet", som visar hur det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 på skolan förhåller sig till ett modellberäknat meritvärde som utgår från elevgruppens socioekonomiska bakgrund, var negativt på Vittra Röda Stan läsåret 2017/18 (-18). Värdet visar skillnaden mellan faktiskt och modellberäknat meritvärde, och ett negativt SALSA-värde indikerar att skolans elever lyckas sämre än de borde givet sina förutsättningar. Syftet med SALSA är att beskriva sambandet mellan skolans och elevers olika sociala förutsättningar och resultat i skolan. SALSA visar skolans bidrag till elevens kunskap genom att synliggöra faktorer som har betydelse för betygsresultat och som skolan själv inte kan påverka. SALSA tar hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, nyinvandrade och fördelningen pojkar/flickor i skolorna. För mer information om SALSA, se <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/om-skolverkets-statistik/salsa-statistisk-modell> Statistiken är hämtad från Skolverket.

berättar att huvudmannen genom att inhämta elever och vårdnadshavares upplevelse av Vittra Telefonplan identifierade brister i skollärdaskapet som en bakomliggande orsak till de sämre studieresultaten på enheten.⁴

Vittraskolorna leder och stödjer även skolenheternas analysarbete mot att hitta bakomliggande orsaker till studieresultaten och använder skolenheternas analyser som underlag i huvudmannans analysen. Utöver att huvudmannen själv använder olika metoder för att inhämta förstahandsinformation om möjliga orsaker till studieresultaten, styr de även skolenheternas analysarbete mot att hitta förklaringar till studieresultaten. Skolornas egna analyser av studieresultaten fångas in av huvudmannen genom skolornas dokumenterade kvalitetsarbete och regelbundna dialoger mellan skolchef och rektor. Att analysarbetet på skolenheterna tydligt styrs framgår bland annat av en dokumenterad processbeskrivning som Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuer med rektorer, som berättar om huvudmannens framtagna process och att den är påkallad att använda.⁵ Rektorer uppger exempelvis att huvudmannen påtalat att eleverna ska involveras i analysarbetet och att detta bland annat sker genom djupintervjuer med elever utifrån olika mönster som uppmärksammats i resultaten, och genom att eleverna får utvärdera undervisningen på olika sätt. Även lärare och vårdnadshavare involveras i analysarbetet enligt rektorer. Lärarna bland annat genom att de regelbundet ombeds utvärdera sin undervisning skriftligt med stöd av ett "frågebatteri" som huvudmannen tagit fram, som bland annat tar sikte på hur undervisningen påverkar studieresultaten.⁶ Det är enligt rektorer även rekommenderat av huvudman att använda lektionsobservationer, enkäter och intervjuer som metod i analysarbetet.

Vittraskolornas analys av skillnader mellan skolor i fråga om trygghet är nyanserad och tar sikte på att hitta empiriskt belagda förklaringar. Huvudmannen redogör i skrivelse för att de identifierar skillnader i trygghet mellan skolenheterna genom att granska elevenkätvar, sammanställningar av kränkingsanmälningar och klagomål med koppling till trygghet samt skolornas planer mot kränkande behandling. I huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete syns detta bland annat genom att

⁴ SALSA-värdet på Vittra Telefonplan var väldigt negativt läsåret 2017/18 (-33).

⁵ Processbeskrivningen har titeln "Systematiskt kvalitetsarbete i Vittra"

⁶ Dokumentet har titeln "Analysera verksamheten och identifiera utvecklingsbehov"

huvudmannen konstaterar att andelen elever som upplever sig trygga på skolenheterna varierar mellan 68 och 94 procent.⁷ Huvudmannens utbildningsdirektör, skolchefer och kvalitetsansvariga berättar i intervju att förklaringarna till sämre upplevd trygghet är olika beroende på skola, och visar genom ett antal exempel och beskrivningar att huvudmannen genomför en nyanserad orsaksanalys av bristande trygghet på enskilda skolenheter som knyter an till skolornas förutsättningar och arbetssätt. Analysen sker bland annat genom interna granskningsbesök och huvudmannens representanter exemplifierar med att de identifierat Vittra Östertälje i fråga om sämre trygghet och att huvudmannen efter en genomlysning av skolans trygghetsarbete kunde se att bristande arbete med planen mot kränkande behandling var en orsak. Ett annat exempel handlar om tryggheten på Vittra Kronhusparken. I Skolinspektionens enkät till elever framgår att elever i årskurs 5 på Vittra Kronhusparken upplever tryggheten som betydligt sämre än genomsnittet.⁸ Då skolchefer och kvalitetschef ombeds förklara vad som ligger bakom elevernas svar uppger de bland annat att de identifierat bristande samsyn i personalgruppen i arbetet med skolans konsekvenstrappa som en orsak. Detta stämmer även väl överens med de utvecklingsbehov avseende arbetet med trygghet som Skolinspektionen framfört i beslut efter en nyligen genomförd regelbunden kvalitetsgranskning på Vittra Kronhusparken (beslut från 2020-02-03 med dnr 2019:5772). Huvudmannens utbildningsdirektör framhåller även att huvudmannen i sitt analysarbete även tittar på variationer inom skolorna och ger exempel på att de på Vittra Forsgläntan kunnat härleda upplevelse av otrygghet till en specifik klass medan de sett att upplevelse av otryggheten på Vittra Telefonplan genomsyrar hela skolan.

Vittraskolorna analyserar studieresultaten på skolenheterna ur ett jämställdhetsperspektiv, men behöver utveckla arbetet med att förklara skillnader mellan pojkar och flickor i upplevd trygghet

Vittraskolorna förklarar skillnader mellan pojkars och flickors studieresultat med hänvisning till faktorer som huvudmannen kan påverka, såsom personalens arbets- och förhållningssätt. I huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete framgår det att

⁷ Vittra Kvalitetsrapport för läsåret 2018/19

⁸ Skolenkäten besvarades av elever i årskurs 5 vårterminen 2019. Det genomsnittliga indexvärdet för området trygghet var 6,9 på Vittra Kronhusparken, att jämföra med det genomsnittliga indexvärdet på 8,3 för samtliga elever i årskurs 5 som besvarade enkäten. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

Vittraskolorna följt upp skillnader mellan könen i studieresultat.⁹ Att sådana skillnader föreligger visar också officiell statistik, från vilken det kan utläsas att pojkarnas studieresultat är en bra bit sämre än flickornas i årskurs 9 på en tredjedel av Vittraskolornas enheter.¹⁰ Däribland är pojkarnas studieresultat betydligt sämre än flickornas på Vittra Jakobsberg, där samma trend även syns i årskurs 6.¹¹ Huvudmannens utbildningsdirektör berättar i intervju att huvudmannen genom lektionsobservationer på enheten identifierat brister i undervisningens kvalitet bestående av att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning är allsidig och anpassad för att möta pojkarnas behov. Utbildningsdirektören uppger även att bristande "pluggkultur" i årskurs 6 är en förklaring till pojkarnas låga resultat. Enligt utbildningsdirektören finns det en tydlig koppling mellan skolornas arbets- och förhållningssätt och skillnader i pojkars och flickors resultat, på så sätt att huvudmannen ser en trend i att skillnaderna mellan könen studieresultatmässigt är mindre på de enheter som har högre kvalitet på undervisningen i fråga om tydliga strukturer och ledarskap och som arbetar systematiskt med värdegrundsuppdraget i fråga om att förmedla höga förväntningar på alla elever. Att huvudmannen i sin analys av könsskillnader lägger vikt vid att titta på undervisningens utformning framgår även av intervju med rektorer, som beskriver att de i analysarbetet på enheterna observerar och låter lärarna utvärdera undervisningen utifrån hur den gynnar eller missgynnar respektive kön. Det framgår också i det tidigare beskrivna frågebatteriet att skolorna uppmanas analysera skillnader mellan pojkars och flickors studieresultat, vilket de av huvudmannen ges stöd att göra genom att huvudmannen regelbundet sammanställer så kallade "resultatbilagor" till respektive enhet där sådana könsskillnader framgår.

Vittraskolorna behöver utveckla sin analys av varför pojkar och flickor upplever tryggheten olika på skolorna. Vittraskolorna genomför vid tillfället för

⁹ Vittra kvalitetsrapport för läsåret 2018/19

¹⁰ Statistik från Skolverket visar att det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 var sämre för pojkar än för flickor på 11 av 15 av de Vittraskolenheter för vilka sådan statistik fanns tillgänglig. På sex skolenheter var pojkarnas genomsnittliga meritvärde betydligt sämre (minst cirka 40 poängs skillnad)

¹¹ Statistik från Skolverket visar att andelen pojkar som nådde minst betyget E i alla ämnen i årskurs 6 på Vittra Jakobsberg läsåret 2017/18 var cirka 70 procent medan motsvarande andel för flickor var cirka 82 procent. I årskurs 9 var flickornas genomsnittliga meritvärde 284,2 medan pojkarnas var 223,1.

Skolinspektionens granskningsbesök inte någon uppföljning som visar skillnader i upplevd trygghet mellan könen. Skolinspektionens enkäter visar dock en trend där flickorna på cirka var tredje skola upplever tryggheten som sämre än pojkarna. Trenden syns både för elever i årskurs 5 och i årskurs 9.¹² Av intervjuer med olika huvudmannarepresentanter för Vittraskolorna framgår att de alla ser ett behov av att utveckla analysen i fråga om skillnader mellan hur pojkar och flickor upplever tryggheten i skolorna. Exempelvis uppger segmentschefen att det inte genomförts någon djuplodad analys av trenden att flickor upplever sig som mindre trygga vid en tredjedel av skolorna. Segmentschefen uppger också att de förklaringar som han sett i skolornas kvalitetsrapporter kring skillnader i upplevd trygghet mellan könen varit hypotetiska i sin karaktär och ger uttryck för att han utifrån det ser ett behov av att utveckla arbetet för att hitta mer empiriskt belagda förklaringar. Vidare framgår av intervjun med segmentschefen att en anledning till att mer välutvecklade analyser inte genomförts av huvudmannen handlar om att de ditintills inte haft någon uppföljning av tryggheten som redovisats per kön. Detta har enligt honom exempelvis hämmat möjligheten att göra statistiska sambandsanalyser för att på så vis hitta empiriskt belagda förklaringar till skillnaderna i hur pojkar och flickor upplever tryggheten. Huvudmannen anger i skrivelse efter besöket att de framöver kommer genomföra enkäter som ger möjligheten att identifiera skillnader mellan könen i upplevd trygghet. Skolinspektionen ser positivt på detta, och rekommenderar Vittraskolorna att fortsätta utveckla arbetet med tydligt syfte på att hitta förklaringar till de skillnader i trygghet mellan könen som de kommande enkäterna eventuellt visar, vilket framgår i nedan framskrivna utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att Vittraskolorna ser till att utveckla sitt analysarbete avseende skillnader i pojkar och flickors trygghet på ett sådant sätt att huvudmannen finner relevanta och empiriskt belagda förklaringar till skillnader mellan könen i upplevd trygghet.

¹² Skolenkäten besvarades av elever i årskurs 5 och årskurs 9 vårterminen 2019.

Skolinspektionens granskning visar att jämställdhetsperspektivet i Vittraskolornas analys av elevers trygghet i högre grad behöver beaktas på ett sådant sätt att huvudmannen tar reda på om det föreligger skillnader mellan pojkar och flickor i hur de upplever sin trygghet och finner bakomliggande orsaker till varför. Genom att utveckla sitt analysarbete i detta avseende ökar Vittraskolorna möjligheten att planera för och genomföra träffsäkra utvecklingsåtgärder som kan minska skillnader mellan könen i huvudmannens grundskoleverksamhet.

Av Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete framgår att ett av målen med analysarbetet är att identifiera faktorer som påverkar måluppfyllelsen och som kan utgöra utgångspunkt för utvecklingsarbetet. I arbetet med att hitta relevanta förklaringar till måluppfyllelsen är det viktigt att huvudmannen hittar sätt att underbygga sina förklaringar med empiriska belägg som innehåller faktorer som huvudmannen kan påverka. Det gäller alltså för huvudmannen att inte fastna i att förklara resultaten med hänvisning till exempelvis elevernas socioekonomiska bakgrund, utan leta efter förklaringar relaterade till hur skolornas faktiska organisation och arbete bedrivs. Som ett led i detta är det viktigt att huvudmannen har kunskap om hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen på skolenheterna ser ut, för att kunna sätta dessa faktorer i relation till resultaten inom ramen för analysarbetet.

Vittraskolorna har redan god kännedom om förutsättningarna och genomförandet av utbildningen i sina skolor genom att de i sitt analysarbete regelbundet följer upp en bredd av nyckeltal samt genomför besök i skolorna. De metoder som Vittraskolorna använder för att genomföra analysarbetet, såsom dialoger med rektorer, intervjuer med olika källor och observationer i verksamheterna är också viktiga förutsättningar för ett analysarbete av hög kvalitet. Skolinspektionen rekommenderar därför Vittraskolorna att ta fasta på dessa viktiga byggstenar i utveckling av ett analysarbete med tydligt syfte på att förklara skillnader i hur pojkar och flickor upplever sin trygghet. Ett viktigt första steg i detta är att se till att den uppföljning som genomförs av elevernas trygghet möjliggör en beskrivning av eventuella könsskillnader. Genom att utveckla analysarbetet avseende trygghet så att detta i högre grad omfattar ett jämställdhetsperspektiv huvudmannen goda möjligheter att lyckas erbjuda alla elever en hög och likvärdig trygghet oavsett kön.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 8 b § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen motiverar sammanfattningsvis sin bedömning utifrån att Vittraskolorna aktivt och systematiskt arbetar med att kompensera för elever vars förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen är påvisat sämre än andra elevers. Genom ett nyanserat analysarbete identifierar Vittraskolorna behov av att rikta resurser och andra kompensatoriska åtgärder, genomför detta och följer upp och utvärderar sitt arbete utifrån en tydlig bild av önskade effekter.

Vittraskolornas kompensatoriska arbete utgår från en välgrundad analys av hur elevers skilda behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att nå målen

Vittraskolorna genomför välutvecklade analyser beträffande skillnader i elevernas förutsättningar att nå målen och vidtar utifrån dessa riktade kompensatoriska åtgärder som ger effekt. I intervjuer pekar huvudmannens representanter ut behov av kompensatoriska åtgärder för olika elevgrupper i verksamheten som tydligt sammanfaller med de grupper som rektorer pekar ut i fråga om sämre förutsättningar att nå utbildningens mål. Det handlar exempelvis om nyanlända elever, där huvudmannen sett att elevgruppen presterar sämre kunskapsmässigt än övriga elever. Huvudmannens skolchefer och kvalitetsansvariga uppger att de bland annat hänför detta till låga kunskapsresultat i svenska som andraspråk och berättar att de genomfört interna granskningar av arbetet med nyanlända elevers lärande vid de tio skolenheter som har flest nyanlända elever. Utifrån de interna granskningarna har huvudmannen vidtagit riktade utvecklingsinsatser med grund i de utvecklingsbehov som granskningarna visat på. En skolenhet som varit föremål för en sådan intern granskning är Vittra Väsby, där huvudmannens skolchefer och kvalitetsansvariga beskriver att de identifierat behov av kompensatoriska åtgärder utifrån att kunskapsresultaten var jämförelsevis dåliga sett till resultaten på övriga skolenheter med liknande socioekonomiska förutsättningar i elevgruppen. Rektorn för Vittra Väsby berättar i intervju att huvudmannen exempelvis initierat insatser för att utveckla arbetet med mottagningsrutiner och undervisningen i svenska som andraspråk, och att detta gett positiv effekt på nyanlända elevernas studieresultat. Med hjälp av statsbidraget för likvärdighet, som Vittraskolorna riktar till skolor främst utifrån

socioekonomiska faktorer, har skolan även kunnat anställa en lärare i svenska som andraspråk, som enligt rektorn möjliggör en bättre organisering av undervisningen i ämnet. I arbetet med att stödja nyanlända elevers måluppfyllelse har huvudmannen även inrättat en centralt placerad tillgång till studiehandledning på modersmål som kan nyttjas av skolorna utifrån behov. En annan elevgrupp som såväl huvudman som rektorer ser behov av att arbeta kompensatoriskt kring är elever med hög frånvaro. Huvudmannens skolchefer och kvalitetsansvariga säger sig genom sin uppföljning av frånvaron och studieresultaten på respektive enhet kunna se att det förekommer tydliga samband mellan dessa faktorer. Det handlar exempelvis om Vittra Adolfsberg och Vittra Södermalm. Av intervjuer med huvudmannens representanter och rektorer framgår att orsaker till frånvaron skiljer sig åt mellan de två enheterna och att huvudmannen utifrån det ger skolenheterna olika former av stöd i syfte att öka elevernas närvaro i skolan och på så vis förbättra möjligheterna till måluppfyllelse. Det framgår också av skrivelse från huvudmannen att de arbetar med ett större projekt kring elevers frånvaro – ”Närvarolyftet” – som syftar till att ge utvalda skolor riktad stöd i att utveckla arbetet med frånvarande elever. Huvudmannens skolchefer och kvalitetsansvariga redogör också för att de arbetar särskilt med att motverka hög pedagogomsättning i skolor med svårare socioekonomiska förutsättningar utifrån att de identifierat kontinuitet som viktigt för elevernas måluppfyllelse.

Vittraskolornas resursfördelningsarbete utgår från en nyanserad behovsanalys med utgångspunkt i elevernas förutsättningar och behov. Huvudmannen uppger i skrivelse att skolor inom ramen för huvudmannens budgetarbete kan ges särskild tilldelning utifrån bland annat andelen elever med särskilt stöd och socioekonomiska förutsättningar i elevgruppen. Huvudmannens skolchefer och kvalitetsansvariga berättar i intervju att det exempelvis är tydligt att det finns ett behov av att resursmässigt förstärka på bland annat Vittra Kronhusparken och Vittra Västra Hamnen utifrån elevgruppens socioekonomiska förhållanden. De betonar dock att socioekonomiska faktorer inte utgör hela fördelningsgrunden utan är en av dessa och att skolor med påvisat sämre resultat trots goda socioekonomiska förutsättningar, såsom Vittra Telefonplan, också beaktas i fråga om resursfördelning. Huvudmannens riktade resursfördelningsarbete möjliggörs bland annat av att huvudmannen har en tydlig bild av hur elevsammansättningen på skolorna skiljer sig åt. Det framgår bland annat framgår i huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete där det anges att andelen elever med utländsk bakgrund varierar mellan 4 och 79 procent mellan

enheterna och andelen med högutbildade vårdnadshavare varierar mellan 29 och 78 procent.¹³

Vittraskolorna följer upp, utvärderar och reviderar kontinuerligt sitt kompensatoriska arbete för att se till att det ger avsedd effekt

Vittraskolornas uppföljning och utvärdering av det kompensatoriska arbetet sker strukturerat och har tydlig utgångspunkt i en förväntan om att elevernas studieresultat ska öka. Huvudmannen redogör i skrivelse och intervjuer för att de under organiserade former kontinuerligt följer upp och utvärderar arbetet med kompensatoriska åtgärder och att de förväntar sig effekter av arbetet i form av bland annat ökad måluppfyllelse. I intervju berättar huvudmannens utbildningsdirektör exempelvis att de kompensatoriska åtgärder som vidtas dokumenteras i respektive skolas handlingsplan på så sätt att det tydligt framgår hur exempelvis förstärkning av elevhälsan på skolenheten förväntas bidra till förbättrade kunskapsresultat. Utbildningsdirektören beskriver detta som en viktig förutsättning för att kunna utvärdera det kompensatoriska arbetet i termer av vilket resultat det ger, och klargör att arbetet revideras utifrån vad uppföljning och utvärdering visar. Uppföljningen och utvärderingen sker inom ramen för huvudmannens ordinarie uppföljningssystem för kvalitetsarbetet, såsom vid skolchefernas månadsvisa dialoger med rektorn, interna granskningsbesök och genom resultatuppföljning vid bestämda tidpunkter. En rektor berättar exempelvis att huvudmannen följt upp och utvärderat det kompensatoriska arbete riktat mot nyanlända elever på hans skola både i termer av hur kvaliteten i skolans arbetssätt förbättrats och hur de nyanlända elevernas måluppfyllelse påverkats. Huvudmannens representanter berättar också om exempel på att nyanlända elevers studieresultat på enskilda skolenheter ökat utifrån insatser som vidtagits. Vidare berättar utbildningsdirektören att de sett att extra resurstilldelning till skolenheter med högt socioekonomiskt index påverkat såväl studie- som värdegrundsresultat i positiv riktning. Att huvudmannens kompensatoriska arbete överlag verkar ge effekt stöds av statistik, som visar att elever vid sex av de nio Vittraskolor som har sämst socioekonomiska förutsättningar har goda

¹³ Vittra Kvalitetsrapport för läsåret 2018/19

kunskapsresultat i förhållande till elevsammansättningen.¹⁴ Likaså visar statistik att skolor med en högre andel elever med åtgärdsprogram inte har sämre kunskapsresultat, vilket tyder på ett välfungerande kompensatoriskt arbete även i fråga om elever som oberoende av bakgrundsförhållanden har sämre förutsättningar utifrån särskilda stödbehov.¹⁵

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Norell

X Sara Afifi

Föredragande
Signerat av: Sara Afifi

I handläggningen av ärendet har även Ana-Maria Koci Spång medverkat.

¹⁴ Skolverkets statistik visar att sex av nio skolenheter som hade ett högre socioekonomiskt index (7-10) hade positiva SALSÄ-värden (se beskrivning av SALSÄ i fotnot 3) och/eller hade en högre andel elever som nådde lägst betyget E i alla ämnen i årskurs 6 eller behörighet till yrkesprogram i gymnasiet än vad som var förväntat sett till det socioekonomiska indexet.

¹⁵ Huvudmannens redovisning av andelen elever med åtgärdsprogram per skolenhet visar att denna andel var högre än 10 procent på tre av huvudmannens skolenheter. I statistik framgår att två av dessa skolenheter hade positiva SALSÄ-värden läsåret 2017/18 (se beskrivning av SALSÄ i fotnot 3) och att en av skolenheterna hade en högre andel elever som nådde lägst betyget E i alla ämnen i årskurs 6 än vad som var förväntat sett till det socioekonomiska indexet.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med rektorer
- En gruppintervju med skolchefer och kvalitetsansvariga
- En intervju med utbildningsdirektören
- En intervju med segmentschef för grund- och gymnasieskola
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

För huvudmannen granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning det finns en förklarande ansats i huvudmannens analys av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning huvudmannen har vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen har i den regelbundna kvalitetsgranskningen valt ut två väl definierade och begränsade granskningsområden i syfte att få ett djup förståelse av hur huvudmannen arbetar inom dessa områden inom en specifikt utvald skolform. De två ovanstående områdena representerar inte hela huvudmannens arbete. Inom huvudmannens ansvar för skolan finns många viktiga områden som tillsammans

bildar huvudmannens samlade ansvar för sin verksamhet och det finns därmed andra områden som är betydelsefulla för ett framgångsrikt arbete. Granskningen ger dock en god inblick i med vilken kvalitet huvudmannens arbete sker inom ovanstående områden för den valda skolformen. Resultaten av denna granskning kan även ge information till hur huvudmannen kan utveckla sitt arbete inom andra områden och i andra skolformer.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte huvudmannen den 10 december 2019 och den 11 december 2019. Besöket genomfördes av Sara Afifi och Ana-Maria Koci Spång.

Vittraskolorna AB (org. nr. 556458-6716) är huvudman för totalt 23 grundskolor som leds av 23 rektorer. Skolorna är belägna från Upplands Väsby i norr till Malmö i söder och omfattar totalt cirka 6 000 elever i årskurserna 1-9. Skolorna är uppdelade i två regioner och för vardera region har huvudmannen tillsatt en skolchef. Skolcheferna leds av en utbildningsdirektör och i huvudmannens organisation finns även stödfunktioner såsom kvalitetsutvecklare och utvecklingsledare. Vittraskolorna AB ingår i AcadeMedia-koncernens grund- och gymnasieskolesegment för vilket en segmentschef ansvarar.